

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 73. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 30-го березня, 1937.

VOL. XLV. No. 73. Jersey City, N. J., Tuesday, March 30, 1937. THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ СИДЯЧИХ СТРАЙКІВ

ВАШІНГТОН. — Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, виступив з публічним осудом сидячих страйків. Він осудив уживання їх у промисловій боротьбі, бо, мовляв, вони є протизаконним захопленням приватної власності та їм противиться публічна опінія, а тим самим мусять пошкодити публічним інтересам.

Він каже, що вони мусять викликати ухвалення ріжних репресійних законів, і взиває робітників не підпірати тактики Комітету для Промислової Організації.

АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ

ЛЕНСІНГ (Мішген). — Переговори між Джаном Луисом, президентом Комітету для Промислової Організації, та Волтером Крайслером, представником фабрикантів автів з підприємства Крайслера, не довели до нічого, не дивлячись на те, що представник робітників заявив свою готовність відступити від домагання признати його організацію одиною представницею робітників.

За заходами стейтового губернатора Мерфія переговори не зірвано.

ВИБУХ У КОПАЛНІ ВУГЛЯ.

ДЮБОЙС (Па.) — В одній вуглевій копалні в Креймері, десять миль звідсіля на полудне, трапився в суботу вечором підземний вибух, від котрого втратили життя 9 людей.

У копальні, в котрій звичайно працює коло 1,200 робітників і котра вважається за одну з найбезпечніших копальень в околиці, працювали в суботу лише три робітники, що робили звичайні обслуговування скал. Крім цього до копальні зійшли ще два робітники, щоби динамітувати поклади вугля й в цей спосіб приготувати роботу для робітників у понеділок. Зараз по першій експлозії динаміту затряслися скали так, що три робітники, заняті обслуговуванням скал, мершій дісталися на поверхню землі.

Там вони дістали собі до помочі це чотирьох і з ними зійшли під землю ратувати товаришів. Як вони зайшли під землю, яких 45 минут по першій вибуху, наступив під землею другий вибух.

Другий ратунковий відділ знайшов усіх 9 майнерів живих. Між убитими є 29-літній майнер Степан Ясенчак.

Стейтовий уряд зарядив слідство над причинами катастрофи. Покищо копальняні інженіри догадуються, що розсаджування вугля динамітом запалило більшу масу вуглевого газу.

УРЯД ЗГОДЖУЄТЬСЯ ЗАДЕРЖАТИ ДИПЛОМАТИЧНУ ТАЙНУ.

ВАШІНГТОН. — Так званий розсідний штаб департаменту стейту приготував від якогось часу до публікації документи з американської дипломатичної історії. Як пригатовні праці вже були на викінченню, кілька держав запротестувало проти публікації деяких документів і уряд згодився цих документів не публікувати.

СМЕРТЬ СВЯЩЕНИКА В ОГНІ.

НЮ ЙОРК. — Підчас пожежу парохіяльного дому при римо-католицькій парохії в Джені, при Лінден Булварді, що скоївся в ночі під Великдень, помер удушений димом пожежу о. Джан Гилперт, парох церкви. Переїжджаючий шофер таксівки побачив огонь і заармував пожежну сторожу. О. Гилперта винесено з дому й пробувано оживити, але заходи не вдалися.

БОРОТЬБА ЗА РЕФОРМУ СУДУ.

ВАШІНГТОН. — Демократичні губернатори стейтів Алабама, Джорджія, Луїзіана й Савт Каролайна, промовляли в суботу на радіо за Рузвельтовим пляном реформи суду.

До судейського комітету сенату, що розслідує проект президента, зголосилися 400 осіб, щоби свідчити проти цього проекту.

Безпартійна Ліга Праці збирається влаштувати віча за цей проект.

ВАЖНІ ПРОЕКТИ ПРИХОДЯТЬ НА ПОРЯДОК ДНЯ.

ВАШІНГТОН. — Цього тижня будуть поставлені під дебати в конгресі проект закону про асекурацію ріжних засів та проект Гоффі й Вінсона про вуглевий промисел.

СТРАШНИЙ ВЧИНІК БАТЬКА.

ВАЙНЛЕНД (Ню Джерзі). — Вільям Дж. Гилерин, 37-літній помічник у місцевого погребника, зайшов на Великдень до дому своєї родини, з котрою він не жив, і постріляв своїх двох синів. 5-літнього Реймонда й 7-літнього Роберта, так тяжко в голову, що вони відій помруть не дивлячись на негайну лікарську допомогу. Потім батько стріляв собі в висок і вбився на місці.

ЗНАК ЧАСУ.

ПАРИЖ. З огляду на те, що в динішніх часах французька суспільність дуже схвильована, передвраті-ні і схильна влаштовувати ріжні демонстрації, які часто кінчаються пролиттям крові, французькі фабрики задумали виконувати такі газові бомби, які викинували би успокоєння душевних настроїв товпи й змушували її плакати, або сміятися.

УКРАЇНСЬКИЙ ХЛОПЕЦЬ ІДЕ НА КОРОНАЦІЮ ДО ЛОНДОНУ.

Один з 14 школярів, яких уряд Алберти вибрав, аби їхали на коронацію короля Юрія до Лондону, є український хлопець Стені Степан Косташук з Веревал.

МАЧОХА ВБИЛА ТРОЄ ДІТЕЙ.

Свого часу ми вже писали, що в Квасах жандармерія арештувала залізничаря Андрія Стенчука і його молодшу жінку. Перша жінка Стенчука померла і незадовго по смерті одружився він з сестрою помершої 22-річною Анною, з якою мав любовні відносини ще за першої жінки. Від першої жінки осталося троє малих дітей, які мачоха, хоч була їх тіткою, збиткувала та німаке мучила. Як одного дня троє дітей нагло померли. Хустська прокуратура розпочала слідство і внутрішні часті були заслані до Праги для хемічного розбору. Виявилось, що діти були отруєні арсеном. Вестяльну мачоху, а також і її чоловіка жандармерія вже давніше арештувала.

ЗАСУДИЛИ Д-РА ФЕНЦІКА.

Кілька літ тому Карпаторуський Голос написав статтю проти мучачівського шкільного інспектора Марковича. Було там між іншим написано, що не знає добре ні по руськи ні по українськи, несправедливо поступає з учителями і т. д. Карпаторуському Голосові не вдалося доказати правду і Краєвий суд в Ужгороді засудив д-ра Фенцика на 600 кч. грошової кари та на заплату 1,5000 кч судових коштів.

ТРОЛІ ЛЮДЕЙ ПО 200 ЗЛ.

У Радомі арештували три особи, що належали до банди, яка троліла людей. За 200 зл. можна було собі в них замовити отруєння противника чи члена родини. Злочинці стануть незабаром перед судом. Їм тровати кара смерті.

ПОТРИНЕ СВЯСТВО.

НЮ ЙОРК. — В невідомо, коло 3-тої години сподуля, прийшли до мешкання пані Джидіон у 4-поверховім домі про 50-тій улиці, запершені нею на великодній обід: її чоловік, що з нею не мешкає, їх дочка, пані Куднер, та її чоловік. Заставили двері мешкання відкриті, вони вийшли до середини без стукання. Тут вони найшли в спальні мешкання тіла пані Джидіон та її 20-літньої дочки Вероніки. Хтось видимо побив їх по голові на смерть. В іншій спальні гості найшли тіло Френка Бернса 35-літнього ресторанного обслуговача, що жив при матері й дочці; він видно, згинув пробитий у груди гострим інструментом підчас сну.

Гості негайно повідомили поліцію, і ця стала допитувати й гостей і всіх знайомих обох жінок.

305 КАНАДЦІВ З РІЧНИМ ДОХОДОМ ПОНАД \$50,000.

Оповідана 16 березня домініальним урядом статистика показує, що за фискальний рік, що скінчився 31 березня 1936 року в Канаді заплатило дохідний податок 304 особи, що мали за рік понад 50 тисяч доларів приходу. Пересічно на кожного з них припало заплатити 36 тисяч і 367 доларів дохідного податку. разом дохідного податку заплатили вони 11 мільонів, 55 тисяч і 666 доларів. А разом було в Канаді 199 тисяч і 102 особи, що прийшлося їм заплатити дохідного податку. Зсього дохідного податку заплачено 32 мільони, 983 тисяч і 232 долари.

„ЗЛІКВІДУВАТИ БЕРЕЗУ!“

В статті під таким заголовком в „АБЦ“ І. К. м. і пише:

„Ми є противниками ізоляційного табору в Березі навіть для комуністів, не тільки з оглядів принципіальних, а й практичних. На нашу думку, це засіб боротьби зовсім безуспішний, бо творить едну мушкетерів і облекшує таким чином комуністичну пропаганду. Суворі, навіть дуже суворі мари, одначе видавані такими судами, яких безсторонності і справедливості ніхто не може піддавати всумніш, є куди успішнішим засобом боротьби з пропагандою чужих агентур. Очевидно, суди мусять карати всіх, не тільки знаряддя, але й дійсних співучасників підої комуністичної акції.“

Очевидно, й це не вистарчить. Комуністичній ідеології треба протиставити виразно й без компромісів національну ідеологію, що змагає до радикальної перебудови устрою. Бо ідеї не побереються тільки репресіями, навіть зовсім справедливими. Репресію будуть єдиною карою за державну зраду, якою в своїй суті є сьогодні всяка комуністична діяльність у Польщі.

У вському разі ситуація є сьогодні заповажна, щоби дальшим зберіганням ізоляційного табору в Березі вступити волі міродатних чинників скріплювати комуністичний рух.“

КОШИЦЬКЕ РАДІО ПЕРЕКРУЧУЄ ПРИЗВИЩА.

Знава річ, що кошицьке радіо нас, підкарпатських українців не признає. Вісти висилає або по московськи, або якоюсь незрозумілою для нас мшаниною з препоганими голосами. Новійше вже і призвища перекручує ніби то на російське. Так недавно п. губернатора Грабаря назвало „Грабар“ ем.

ПОГОРІЛА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА В ФОРТ-ВІЛІЯМ.

Рано 15 березня погоріла українська православна церква в Форт-Віліям, Онт. Згорів східний кінець церкви, а при тім цінні священні ризи, образи та інші церковні річи. Причина пожежі невідома.

Коли прибула огнева сторожа, полумінь бухала вже з вікон східної бані церкви. По двох годинах праці сторожа встигла вгасити огонь. Шкоду обчислюють на \$2,800, однакеж деяких агорівших річей за деякі гроші не можна буде відкупити. Між ними є гарні вишивані ризи пароха, о. Берика.

МОВЧАВ ЗА 20 ЛІТ.

Капушанський учитель Арпад Палаштій підчас світової війни за довгий час побував на фронті. Це лишило глибокі сліди в його душі. Як вернувся з війни, став він мовчаливим і в кінці цілковито замовк, нічого ні з ким не говорив. Треба було його спентіювати. Перебував він у своїх дітей і займався читанням святого письма. Аж тепер по 20-ти роках несподівано зачав знову говорити. Виявилось, що Палаштій зарікся сам, що не буде за 20 літ говорити. 14. II. 1937 р. минуло 20 літ його зарік і він знов говорить як передтим.

МУНІЦИПАЛ УКРАЇНА КУПИВ КАНЦЕЛЯРНЮ.

Муніципал Україна в Алберті купив 15 березня канцелярню в Мирнам, Алта. Муніципальна рада складається з Олександра Юби, В. Стельмачука, М. Хмільяра, Н. Сосновського, П. Заларнюка і В. Карпчука, а секретарем є Іваї Герделюк.

ДЕЗЕРТИР УБИВ ЖАНДАРМА.

По мучачівських винницях скривався військовий дезертир Алоїс Рішка, родом з Морави. Рішка вже більше разів тікав з війська, через що був кілька разів караний. Найновіше викарав від надпоручника револьвер і знову втік із полку. В мучачівській винниці заломився до одної хати в винниці, викарав цивільний одяг, але по дорозі зустрівся з жандармською розвідкою, яка його хотіла задержати. Рішка спротивився і вистріляв на розвідку, при чому смертельно поранив жандармського стражника Вацлава Шильгу, а другого жандарма поранив легше. Другий жандарм в обороні вистріляв на дезертира і той на місці помер. Тяжко ранений жандарм мучачівської лічниці, де він помер.

СТАЛІНОВІ НАБРИДАЮТЬ ПОЧЕСТИ

МОСКВА. — На зборах Центрального Комітету комуністичної партії Сталін виголосив знаменну промову, в якій висловився проти того, щоб у пресі, промовах, ріжних публічних виступах занадто обожати большевицьких лідерів, та цілий режим. Сталін мав на увазі також свою власну особу, яку в останніх роках большевицька пропаганда глорифікувала без границь. У своїй промові Сталін також остерігав большевицький режим, що він має небезпечних ворогів за границею і внутрі краю. Цими ворогами в першій мірі є троцькісти, говорив Сталін, які „здегенерувалися до безпринципної банди нищителів, вбивників і продажних агентів чужих сил“. Крім них великою небезпечкою для большевицького режиму є також поступовання самих большевиків, які часто є засліплені, залюблені самі, що тепер робиться в Советах. — Ця промова Сталіна була знята на плиту й відтак передана радієм по цілому краю. Рівночасно з тим появилися по всіх большевицьких часописах, які до тепер самі вшукували найкращих прикметників для Сталіна, перестороги, що безгранична фанфаронада й звеличання цвістистими промовама Сталіна й інших большевицьких лідерів, є шкідливе.

ЗМІНИ В КОМІСАРІЯТІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

МОСКВА. — В советському комісаріяті закордонних справ, що дотепер знаходився під проводом Літвінова, зайшла важна і несподівана зміна: усунено Миколу Кристінського, що був заступником Літвінова й перенесено його до комісаріату справедливости, що підлягає Миколі Криленкові. На це усунення не подано ніяких урядових причин ні пояснень; також покищо не назначено на перше місце Кристінського іншого чоловіка.

СПОКІЙ НА МАДРИДСЬКОМУ ФРОНТІ.

МАДРИД. — Місто пережило день Великодних Свят у мертвому спокою. Ніхто не нападав на місто, ніхто його не обстрілював і ніхто не відстрілювався. Проте настрої у місті був дуже пригноблужчий і сумний. В той день еспанці мали час застанувитися над тим, що роблять.

ІТАЛІЙСЬКІ ДОБОВОЛЬЦІ ВІДСТРІЛЮВАЛИ СЕБЕ.

ВАЛЕНСІЯ. — Італійський маор Антоніо Лучіано, якого взяли в полон в мадрідських боях червоної війська, розказував, що по стороні ген. Франка бореться біля 40,000 італійських добровольців. Серед них є дисципліна і порядок, але в часі останньої поразки біля Мадрида, в їх рядах повстало заміщення. Команда перекидала військові часинни з одного фронту на другий з такою скорістю, що вони збилися з пантелику й не знали в якому напрямку є ворог. У висліді вони почали себе взаємно вистрілювати. Його власна сотня попала в огонь з одного боку червоних військ, а з другого своїх власних і у висліді її цілком знищено.

ПАПА БЛАГОСЛОВИТЬ ВІРНИХ.

РИМ. — З нагоди свят Великодня, Папа, що перший раз від часу своєї тяжкої недуги появився на дворі, благословив в церкві св. Петра вірних. В церкві зібралися непроглядні маси народу. В середині було біля 50 тисяч, а з двіста тисяч було на дворі.

СТРАШНИЙ ГОЛОД В КИТАЮ.

ЧОНКІНГ (Китай). — Цілу китайську провінцію Шевчан навістив страшний голод, що повстав внаслідок великої посухи. Голодує біля десяти мільонів людей. Люди вмирають тисячами. Поліція не впускає зголоднілих людей до міста Чонкінг, що являється столицею цієї провінції. Проте зголоднілі матері, що виглядають немов кістяки, враз зі своїми, теж висхлими дітьми, продираються через кордонні поліції, щоби на міських смітниках шукати якоїсь поживи. Сотки з них вмирають щодня на вулицях.

БЕЗБОЖНИЦТВО ДАЛІ ПРОВАЛЮЄТЬСЯ.

МОСКВА. — Большевицький урядовий орган „Ізвестія“ приносить чергову алярмову статтю, що безбожництво в Советах цілком провалюється. Загальне число членів безбожницької організації спало з п'ятьох мільонів до двох, а тепер далі спадає. Нема вже зацікавлення безбожницькою ідеєю, скаржаться „Ізвестія“. Молодь, яка була головною підпорою безбожницького руху, тратить чимраз більше зацікавлення в тому русі і або навертається сама до релігії, або дивиться на релігію як на щось конечне, що мусять існувати й тому його не потрібно нищити.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898

Published daily except Sundays and Holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Ad: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОЛЬШЕВИЦЬКА БУРЖУАЗІЯ

Питання матеріального забезпечення людей у Росії, про котрі заговорив з Москви кореспондент „Нью Йорк Таймсу“...

Цей Андре Жід, подібно як Волтер Дюренті, є большевицьким симпатиком. Він навіть починає свою книжку з признання, що „три роки тому він заявив свій подив і свою любов до союзу радянських республік“.

Порушує він і питання приходу. Він підчерпує передівсім факт, що приходить людей у Росії є нерівні. Він уважає, що проти цього протестувати зайво.

Однак, на його думку, большевицький уряд має силу вирівняти ці нерівності. Большевицький уряд цього не зробив, і через це, — Андре Жід каже з острахом, — у Росії повстає новий гатунок робітничої буржуазії.

Жід завдає собі більше труду, щоби розказати, яка ця робітничка буржуазія. Ці нові, большевицькі буржуї мають кращі приходи від загалу робітників. Вони вдоволені життям.

Жід підчеркує наперед, що це все стоїть у визірній протилежності з кличами, які большевики голосять як основи суспільного будівництва.

Большевіки мали би оправдання для себе, якби вони робили якісь реальні заходи, щоби протидіяти творенню нової буржуазії.

У цей спосіб письменник, що заявив свій подив і любов для СССР, підтвердив те, що про тенденції в російській суспільності завважали давно вправні й безсторонні дослідники.

ЧИ МИ ГОТУЄМОСЬ ДО ВІЙНИ?

(Дискусійно-інформаційна стаття, надіслана з Європи).

III.

У відповідь на статтю п. Приходька „Чи хто знає готується до війни“ виступив у львівській „Ділі“ з обширною статтю п. Іван Ющишин, один з головних робітників у „Великому Лузі“ та помічників його начальника д-ра Р. Дашкевича.

І. Ющишин відповідає у своїй статті, що має заголовок „Організація, яку промовчують“. Вона приносить деякі просто ревелюційні вісті, зокрема для тих, що живуть далеко від Рідного краю, тай взагалі для тих, що не знають закулісових справ у польсько-українських відносинах.

Пишучи давніше про „Лузи“, я давав до зрозуміння, що коли „Лузи“ організує д-р Р. Дашкевич, колишній отаман повітової „Січі“ у Львові і начальник „Товариства Укр. Січових Стрільців“ також у Львові — а на Великій Україні підчас війни з большевиками — бригадир січово-стрілецької артилерії, то — розпочинаючи організацію „Лузі“ — має він певно якісь далекосяглі плани.

Послухаймож тепер щодо цього бодай в скороченні виводів п. І. Ющишина. Пан Приходько підносить, що Європа стоїть на передодні нової великої війни, котра може стати для нас великою національною катастрофою, якщо ми далі не будемо розпоршковані і якщо не думатимемо про найвищі національні завдання та обов'язки.

Хоч погляди Приходька — каже Ющишин — є односторонні й неповні, то проте він добре підглянув названу правду, що галицьке громадянство потребує з головою у дрібних організаційних працях і що воно розбите політично.

На це каже І. Ющишин, що гуртучи членів у різних освітніх, економічних, професійних і тіловиховних організаціях — ми фактично об'єднуємо розбитий і розпоршкований наріз і тим самим підготовляємо його посередню до великих завдань нації, навіть і до війни.

Але не бракує в нас також і праці, що ставить своєю виразною ціллю безпосередню воєнну підготовку. І ось тут І. Ющишин має на думці організацію „Лузі“, який хоча формально і статутowo є тільки руханково-спортовим товариством — веде фактично вже 12-тій рік військову підготовку серед своїх членів.

Правда і це, що „Лузі“ не може вести справ своїх членів з крисами в руках і т. д. Але тим менше виховує він своїх членів у військовій дисципліні, послушанні, ладі, а подекуди і муштрі.

Головне те, що кожний член „Лузі“ знає, що він заправляється і виховується до війни, що „Лузі“ є завязком майбутньої української армії. Української інтелігенції є в „Лузі“ дуже мало. Крім цього борює його — і власне громадянство. Та проте „Лузі“ веде вже від 12-літ свою працю, зорганізував понад 800 товариств і виховав поверх 50,000 членів вишколених по військовому.

П. Ющишин заперечує рішучо погляд, що „у нас то нині військовій підготовці немає“. „Лузі“ веде і далі веде, каже п. Ющишин.

„А тепер мусить зайняти своє становище і автор отцеї статті. „Лугови“ брано від самого початку його існування за великий гріх, що він стоїть у зв'язку з „польським шпигособенем військовим“.

„Ой у лузі червона калина похилилася, — Чогось наша слава Україна забулася, — А ми твою червону калину підіймемо, — А ми нашу славу Україну — гей! — [розвеселимо!“]

Чиж є у тій пісні що зрадинського? Чиж не співали її іще перед світовою війною наші славні „Січі“?

Якщо вибухне нова війна, то вона буде з большевиками. Я не входжу в те, хто з ними війну буде вести. Обговорюючи це питання можна би дуже широко розпустити крила фантазії. Покищо — невидно, що німці дуже рвалися

до неї, маючи необезпечені плечі. А поляки також до війни покищо не паляться.

Найможливішою є ще комбінація, що народам Росії (до москалів включно) урветься нарешті нитка терпеливості і коли большевики вже себе достатньо взаїмними мордами ослаблять — ті народи рішуться на крок рішучий і скинувши з себе большевицьке ярмо почнуть кожний про себе самотійно дбати. А тоді певно і поміч збоку наспіє — хочби і в самолюбних цілях — але наспіє.

Польський маршал Ридз-Сьмігли вже раз шов разом з Петлюрою на Київ. Дуже можливо, що тепер буде мати коло себе український корпус. Ось це є та важна справа, над якою треба подумати — вже тепер. Закривати її — не є розумно.

Недавно підчас італійсько-турецької конференції зазначено, що треба буде звернутись до тих народів, що власне стараняться вирватись з московської неволі. Межи ними на першій місці покладемо власне Україну. Бачимо, що до нашої справи зачинають ставитися у світі цілком серйозно і лише ми самі через брак солідарності — через кружково-партійне розбещення — не використовуємо цієї ситуації як слід.

Таке розбещення є в краю, але мабуть у Вас в Америці такої не було. Повстали всілякі „Оборони української державності“ чи як вони зовуться, а провідники тих організацій певно переконані, що то власне вони, а не хто інший має стати на чолі (ніколи нижче!) всеукраїнської визвольної акції.

Є це знана „е“ і „і“ — міграційна хвороба але вона може бути толерувана лише до часу. До часу, коли як німець каже — справа починає бути вже „ерст“ (поважною).

Адже власне наша українська справа наближається уже до того вершка розвою, а чим вона ближча до нього — тим більше мусять уступати на бік особисті чи організаційні амбіції, а вся наша сила мусить бути звернена на одно: на військову організацію і її скріплення, та на призначення „до розпорядження нашого державного центра якнайбільше вироблених політично людей, обізнаних з чужими краями і

чужими мовами. Така стаття, як отця І. Ющишина в „Ділі“ про військово-значіння „Лузі“ була б іще навіть перед роком неможлива. Польський уряд не допустив би її на світ божий. Але

ПРОТИ ЗАРОЗУМІЛОСТІ

Серед низки статей старокраєвого часопису „Наш Прапор“, якими цей часопис намагається зреформувати життя в українських селах, знаходимо статтю під заг. „Проти зарозумілості і рабства“.

В статті дуже вірно описано ті типи молоді й старших господарів, що то супроти своїх зарозумілих і горді, а супроти чужинця гнутьсь в штири ноги, що то хотіли жити легко і хитро, а тому пускаються на всяку підлоту, лихунство і рабство.

Часопис твердить, що ті ліхі прикмети треба в зародку викоринювати. Початком цього лиха треба вважати зарозумілість. І на ній треба усвідомити громадянам звертати увагу. І треба представляти громаді як причину того, що громада не розвивається як треба.

„Коли десь в громаді не видно жадного поступу в культурно-освітній праці, то причиною застою а то й занепаду є те, що там людям здається, що вони вже все знають. Вони у своїй глупій зарозумілості кажуть нам нічого не треба, нам непотрібно, щоби нас хто чинив, ми маємо свій розум, нас ніхто не переконає і т. п. Вони на відміч як реферат не приходять, до жадної культурно-освітньої організації не належать, книжок і газет не читають, бо вони нікому не вірять. А навіть, як випадково прийдуть послухати якоїсь розумної промови, то тільки назверх похитують головами, та всміхаючись кліпають очима, а в думі собі думають: „Говорить собі, говорить! А як такий по своєму як робить, так далі буде поступати!“

До жадного товариства не впишуться, бо тут є свого роду карність, залежність і зобов'язання, а головні хочє собі бути сам. „Я собі сам, каже, ніхто мені не до розказу!“

Через те по наших селах і

тепер вона вийшла вигідно на світ, і то без одної хочби білої плями. Значить, щось в тій справі робиться. Чи можна в таких моментах мовчати? (Київ).

Клім Обух.

містечках витворився тип людей, що наче кертці підточують усяку громадську роботу. Це не є байдужники, що з невідомості тримаються темноти і вже зжилися з цим, що вони все мають бути останні, найгірші, і погорджені, але це є такий тип людей, що влають навіть дуже свідомих, премудрих, всюди потакують головами, хитренько всміхаються, ще й з інших похваляються, а самі неграмотні і заскорузлі у своїй невідомості і зав'язаності. Вони з глупої зарозумілості не хотять підністися до просвічення і свідомості, і зробити перелом у своєму поступованні, щоби не признатися, що вони були темними. Це так само, як неониди „твердий русин“, тільки тому не хоче признатися, що він український, щоби не виглядало, що він передтим насправду був збаламучений московськими попісниками“.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ, КОМУНІЗМ І СЛОВАКІЗАЦІЯ.

Католицький єпископ нашої республіки, як уже відомо, видає проти комунізму пастирський лист. Зміст листа, якого оригінал написаний був чеською мовою, перекладено на рідні мови поодинокими народностями католицького і гр.-кат. віросповідання. Іаще населення на Прішівщині дїдалося також пастирського листа, але в мові, яку коротко можна скласифікувати лише одним словом: жак!

Перекладач цього листа не знав ані української, ані російської мови, ані навіть говірки нашого населення і тому ратував ситуацію чехословакізмами, стаючи таким способом правого рукою Словацької Ліги у винародолюванні українського населення таки при допомозі гр.-кат. церкви...

Як саму інтенцію цього пастирського листа, в такій жахливій мові, порозуміли вірники, свідчать найліпше факт, що в одному селі по Службі Божій урадований селянин сказав до зібраних людей:

„Чули, добрі люди, як пан пресвєдєбний у церкві читали, што од гнеска не лем руснаки, але і попи і біскупи будуть доведна тримати з команістами.“

„Ге-е-е, видите, куме, што за гундуца політика на світі — обізвався другий з гурту. — Уже і попи і біскупи ся гу нам примилують, як лем почувли, што команісти коло Мадрида перемагають...“

Окремий коментарів до цього дїляго не потрібно. („Українське Слово“).

ПОВІДОМЛЕННЯ

В справі Пропамятної Книги У. Н. Союзу подаємо до відома членства, що на засіданні головного езекутивного комітету У. Н. Союзу з 17-го лютого 1936 року рішено таке:

Пропамятна Книга коштуватиме \$5.00 за один примірник. Коли мова про членів У. Н. Союзу, то вони обов'язані покрити тільки кошти висилки Книги та видатки, получені з спеціальною оправою цієї Книги. Ці кошти виноситимуть \$1.00.

Член У. Н. Союзу може замовити ТІЛЬКИ ОДНУ КНИГУ ПО ЦІНІ \$1.00. Те замовлення має наступити ЧЕРЕЗ ВІДДІЛ, до котрого дотичний член належить.

Тому відділу повинні виготовити списи тих членів, що бажають замовити цю Пропамятну Книгу, сколектувати від кожного належитість у сумі \$1.00 та прислати замовлення разом з належністю до адміністрації „Свободи“. Замовлення треба надсилати впродовж наступних ТРЬОХ МІСЯЦІВ, а саме, березня, квітня і травня.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(29).

Як засвітили світло, капітан купив китицю рож і дав її Глафірі Семенівні. Бачиш, китиці дістаю від знайомих, а власному чоловікові навіть це на думку не прийде — докоряла чоловікові.

Ті чотири костюми, що ти купила собі в Біярі, це хіба трохи більше ніж цвигі?! Або ті капелюхи з Парижа — боронився непереставляючи в засобах підмелений Іванів. Чуєте, пане капітане, як докоряє мені? — Сі, сі, сеньора — впеваив капітан, а щоби перебити подругу суперечку підніс тост за їх здоров'я.

На цьому скінчилася вечеря, заплатили та встали від стола. Іванів заточувався трохи, а капітан і Глафіра Семенівна дякували одно одному за вечерю. Підчас довгої дороги до Кафе Шантан, де забажали провести вечір, капітан користуючи зтемноти стискав пристрасно руку Глафірі Семенівні.

Каварню застали повну всякого товариства і під оглядом одягів і під оглядом роду публіки. Капітан провів Іванових поміж стодами під саму

естраду. Там якийсь знайомий виступив йому місце. Замовили шампана та ріжні медяники, що є любим присмаком еспанок.

Небаром почалася вистава. На естраді з'явилася товстолезна еспанка в короткій сивій спідниці, що відслонювала її грубі ноги, та стала співати французькі куплети.

Французка? Таке можемо побачити й у нас дома! — не терпелився Іванів. — Я хоч бачити еспанські танки!

— Сі, сі, зараз — заспокоював капітан. І справді на сцену вийшли три підстаркуваті еспанки та стали танцювати народні танці при зв'язках гітари й тамбурина.

— А то старі бабича! — скрикнув Іванів. — Молоді не має практик — пояснював капітан.

Після збірних танців почався сольовий попис. Виотупала молода, дуже звинчана танечниця, що танком на столі викликала загальне захоплення.

— Падре Хозе! — скрикнув нараз Микола Іванович. — Недалеко століка стояв старий чернець у цивільному одязі та всміхався добрече.

— Пст! Сеньор! Я тут не падре, лише Альварез.

— Добре, не забудемо. — Я їде завтра щойно до Барселюна то хотів вечір бути з вами. В готель сказали, що ви тут.

— Дуже добре, кабалеро Хозе, що ти тут прийшов — радів Іванів і поклпував черця по коліні.

— Ах, мадам, падре говорив, я мусити їхати завтра Барселюна.

— Дуже гарно, поїдемо всі разом, правда, Микола, тож уже крайня пора для нас — сказала Глафіра Семенівна, не рада з розлуки з капітаном.

Іванова мусила майже винести з каварні, такий був паний. Цілувався і обнімався еспанців так довго, що аж жінка, яка ждала в повозі, нетерпеливилася. Вікниці постановили стрінутися найближчого дня на двірці північної залізниці й повіз рушину.

XX.

Іванови, як звичайно, приїхали годину заскоро на двірць. Однак тепер Глафіра Семенівна не докоряла чоловікові, бо сподівалася, що вже застане капітана, про якого не переставала думати. Микола Іванович покидав Мадрид дуже розчарований; не бачив танців на вулиці, серена під балконами та боротьби на ножи, зате жінка ввозила любий спогад про молодого й запальчового капі-

тана. Тож не дивота, що дуже боронила Мадрид перед словниими нападами чоловіка.

— Все повторяєш за капітаном. Уже і ваші залідники перестали подобатися мені — бурмотів Іванів.

— Чи ти з глузду зсунувся? Шож він мені? Стілки його знаю, що й ти.

— Однак я не говорю про нього кризь сон і на яві.

— Ні, це вже хіба вершок брехні!

— Зовсім не брехня. Я кілька разів у ночі чув, як ти говорила про капітана тай тепер же переставеш говорити.

— Недобрій! Я стараюся як можу приріднати капітана для тебе, щоб ти мав товариша до чарки та щоб забув про розчарування, а він докоряє мені.

— Я саме думаю над тим, чи не краще булоб їхати відразу до Франції.

— Це виключене! Нікого не ялося розчарувувати. Капітан присвятив нам увесь учорашній день.

— І бідний наївса та впився за мої гроші.

— Огидливий скупар!

В цій хвилині надійшов капітан із черцем. Глафіра Семенівна привітала їх ширю, а Іванів мовчки та у злости, яка ще збільшилася, як побачив, що капітан цілує жінку в руку.

— Мій чоловік роздумався та це хочє їхати до Барселюна, — жалілася пані Глафіра. — Чоловік від вас хотів ба-

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯК УЧИТИ.

П'ять тижнів тому завела дівоча Колегія Васар у Покіпсі, Нью Йорк, курси для студенток про подружжя й родинне життя. Курс був добровільний, себто ніхто не був обов'язаний на нього записуватися. Студентки, що на нього ходили, не мали за це дістати ніякого призначення („кредиту“) в своїх курсах.

Не дивлячися на те, курс усе був переповнений. Курс відбувався в цей спосіб, що прелегентові, чи прелегентці, припадала година на відчит. Потім була перерва, під час котрої кожда слухачка могла вийти з класу, а потім ті, що осталися, мали ще цілу годину часу питатися прелегента за річи, яких вони не розуміли.

Звичайно всі дівчата осталися й на другу годину.

ЗАЩО ГОВОРИЛИ.

На кожній годині цього курсу говорив інший бесідник, чи інша бесідниця. Вибірали людину, що розумілася на справі.

Говорили наперед про суть родинного життя. Говорили потім про чисто тілесний бік подружжя. Далі про залицяння й вибір подруги. Накінце про приходи й видатки в подружжю життю.

Життєва обсервація показує, що такі самі прояви показуються й серед старших, батьків і матерей дітей. Вічне заняття справою видно хочби з того, що багато з них любить про ці справи балакати, переходячи, як звичайно, до сороміцьких жартів.

КОГО БИТИ?

Чую, як кажуть: А хто цю му винен?

При старім вихованню люди звичайно ще й шукають винуватця. Хто цьому винен? — отце питання.

Вина потягає за собою кару. Питатися: Хто тому винуватий? — значить стільки, що спитатися: Кого за це карати?

Нові виховники кажуть, що такі запити зайві і шкідливі. Вони питаються не: Хто тут винуватий? але: Яка цюмоу причина?

Як вони знайдуть причину, вони не кажуть, що тут треба когось карати, а кажуть: Видно, що цього не треба більше робити!

Та людям, котрі карали, дуже важливо навчитися заняти це друге становище, себто не карати інших.

— А то мені найліпше сподобалися були ви вчора на масковому балі, перепрані за білого ведмедя. Та ви потім так піли в буфеті, як ви вернулися потім додому?

— Я зовсім не вернувся додому?

— Як то?

— Поліцей відпровадив мене до зоологічного городу.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ УВАГА!

Подіємо до ласкавого відома всім українським Громадам, Парохіям, Товариствам, Сестрицтвам, відділам запомогових організацій, Союзу Українок, ОДВУ, Січей, Стрілецьких Гуртків, Червоного Хреста, Молодих Українських Націоналістів, Горожанським Клубам, Хорам і всім подібним установам в стейті Нью Джерзі, що

УКРАЇНСКА НАЦІОНАЛЬНА СТЕЙТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ В НЬО ДЖЕРЗІ, в порозумінні з ОКРУЖНОЮ УПРАВОЮ О.Д.В.У.

здвиг українських націоналістів в стейті Нью Джерзі в неділю, дня 27-го червня (June) 1937 року

на фармі Добр. Федірка, North Stiles Street, Linden, N. J. (на тім самім місці, де відбулося подібне свято минулого року).

Українці Півночі 6,000 народа брали участь у святі минулого року і кожен, хто тільки був, відчув підбурення на дусі, з новою надією на кращу будучність, з новою силою до дальшої праці. Сьогодні ми є цілий рік більше нашої мети, тому сьогодні свято мусить випасти ще величавше. Тому просимо, щоб всі вийшли з української установи зрозумілими від влаштування всяких імпрез у тім дні в себе, а взяли участь у тім народнім святі. Ми бодай раз в рік мусимо заманіфестувати і показати, що ми не хочемо ділитися і битися між собою, але зачлині разом і спільно працювати при освітленні тої найвищої цілі, а то Вітній, Неділю, Свобідній Українській Державі.

Екзекутива Української Національної Стейтної Організації в Нью Джерзі.

більше ніж традиційне: „Не вір хлопцям, як псу, як стоїть коло бау“.

А ЩО ДІВЧАТА?

Так говорили про курс: директор колегії та лікарка колегії. А як дивляться на курс самі дівчата?

Як їх спитали, який вплив мав курс на дівчат, дівчата підчеркували як найбільше замітний вплив курсу це, що дівчата про полові справи тепер майже не говорять.

Та до того теж зміряє старе виховання дітей. Однак, дівчата кажуть: „Як ми обговоримо на курсі, відкрито й явне все, що треба, і як ми знаємо, як правда мається, то ми тепер вже перестаємо справою журитися й можемо приступити до інших справ“.

Власне старе виховання мало той вслідок, що людина, котра довідалася крадьком про полові справи, не переставала про них думати й не могла іншими занятися.

Котрий спосіб кращий?

ВЧИТЕЛІ З УЧЕНИКАМИ.

Не можна думати, що при старім вихованню одні тільки ученики, себто молоді люди, багато про цю справу думають й до інших братися не можуть.

Життєва обсервація показує, що такі самі прояви показуються й серед старших, батьків і матерей дітей. Вічне заняття справою видно хочби з того, що багато з них любить про ці справи балакати, переходячи, як звичайно, до сороміцьких жартів.

Чую, як кажуть: А хто цю му винен?

При старім вихованню люди звичайно ще й шукають винуватця. Хто цьому винен? — отце питання.

Вина потягає за собою кару. Питатися: Хто тому винуватий? — значить стільки, що спитатися: Кого за це карати?

Нові виховники кажуть, що такі запити зайві і шкідливі. Вони питаються не: Хто тут винуватий? але: Яка цюмоу причина?

Як вони знайдуть причину, вони не кажуть, що тут треба когось карати, а кажуть: Видно, що цього не треба більше робити!

Та людям, котрі карали, дуже важливо навчитися заняти це друге становище, себто не карати інших.

— А то мені найліпше сподобалися були ви вчора на масковому балі, перепрані за білого ведмедя. Та ви потім так піли в буфеті, як ви вернулися потім додому?

— Я зовсім не вернувся додому?

— Як то?

— Поліцей відпровадив мене до зоологічного городу.

Джанет Гейнор каже: „Провідні артисти екрану воліють Локкіс“

„Я живу на побережьи и мне нравится, чтоб у посланных моего жанра не загостило атмосфера пригнетель. Розуміється, я знаю від рукою для гостей кілька родів сигареток, але Luckies завжди перші займають. Я припускаю, це зовсім природно, що Luckies були б вибраним родом сигареток, бо більшість моїх приятелів з фільмів відрада, що довгі години проби і знімання в студію спричиняють велике напруження горла. Провідні артисти екрану воліють Luckies, бо вони є легким куренням, що сприяє зніманню горла.“

Janet Gaynor

ЖИНОЧА ЗОРЯ КОЛОРОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ДЕРЖИМА & СЕЛЗІМА „A STAR IS BORN“

НАКРАЩАЙ ПЮТІОН — „СМЕТАНКА З ВРОЖАЮ“

Незалежний дослід зроблено недавно між професійними чоловіками й жінками — адвокатами, лікарями, лекторами, вченими й іншими. З тих, котрі сказали, що курять сигаретки понад 87% заявили, що особисто вони воліють легке курення.

Мисс Гейнор потверджує мудрість цього вибору й не саме роблять інші провідні артисти радіо, сцени, екрану й опери. Їхні голоси, це їхнє багатство. Тому багато з них курять Luckies. Ви також можете мати охорону горла, яку дає Luckies — легке курення, вільне від певних шорстких подратувань, усунених за допомогою особливого процесу „It's Toasted“. Luckies зайдіть для горла.

Легке Курення

„It's Toasted“ — Це Охорона Вашого Горла

ПРОТИ ПОДРАЗНЕННЯ — ПРОТИ КАШЛЮ

Copyright 1937, The American Tobacco Company

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОИТ, МШ.

Дальший поступ в будові У. Н. Дому.

В цілі приспінення будови Союзного Дому в Дітроїті, Центральний Комітет будови дав ініціативу для зорганізування жіночої секції при Комітеті. До цієї секції вписалося поважає число жінок, як зпоміж членів У. Н. Союзу, так і з інших організацій. До уряду жіночої секції ввійшли пані Т. Ковальська, як голова, А. Медвідь, касієрка і М. Фортієв, писарка.

Жіноча секція влаштувала дня 7 березня ц. р. в парафіяльній домі на ціль будови бенкет, в якому взяло участь

около три сотні гостей. Члени секції, пані: Дзядик, Камінська, Братусь, Чорна, Михайлишин, Ващук, Слупецька, приладили смачний обід, за який належить їм признання. Тостмайстром цього бенкету була пані Юлія Шустакевич, що є також членцею жіночої секції. Пані Шустакевич повірсила о. сов. Сембратовича, місцевого пароха, відкрити бенкет, а опісля покликвала до слова п. С. Михалюка, члена Центрального Комітету, який в доцільних словах зясував працю Комітету за останні два роки й вівзав привняти до ще більшої жертвенности на ту ціль. Дальшими бесідницями і бесідниками були: пані Курило, що говорила з раними 23 від С. У. А., панна Кібзей, Катерина Дзядик і панове Я. Діляк і В. Дідик. Прикнці д-р А. Т. Кібзей закли-

кав до збірки на фонд будови і разом з п. І. Іванчуком занялися збіркою коло столів, яка принесла суму \$127.20.

Жертували: Н. Калиновський від „Джей Род Коул Ко.“ \$10; по \$5: М. Крук, Сеньків, Михайленко, пані А. Кібзей, Я. Філяк, Калиновський, Столяр, Молдарець, М. Дамбіцький, В. Білик, Івасків, Дворянин; Ю. Шустакевичева \$3; по \$2: Анна Курило, Квасницький, Навроцький, Шевчук, В. Викало, К. Павлик, Горбковський; по \$1: Микитинський, Гурняк, Головага, Лицак, Скворон, Анна Дідик, І. Рах, Нидза, В. Дідик, Левкут, Ващук, Дідик (стар.), Капій, М. Коваль, Г. Кравчин, Нова Пора, Балаковський, Павлик, М. Шустакевич, Ірина Шустакевич, Оля Шустакевич, І. Дзядик, Назаревич, Еднак, Петеричко, Стойко, Бабій, Романів, Бучковський, Совінський, Н. Н. І. В. Іванчук, Андрусевич, Мариняк; дрібними \$1.20. Разом з доходу із бенкету і балю, що відбувся після бенкету, загальна сума приходу вносить \$340.

Дотепер на фонд будови Комітет має готівку, зложеної в банку близько \$4,000. Крім того має виплачену площу сумою \$3,200. Майно Союзного Дому зростає з кожним місяцем, а також зростає активність і завзяття Комітету та союзівців. Недалекий вже той час, коли на гарній і простій площі стане в Дітроїті народній святиня.

Крім того Комітет скликає загальні збори союзівців і всіх інших громадян дня 11-го квітня ц. р., на яких мається

знову порушити справу будови. А дня 18-го квітня ц. р. аматори відіграють представлення, з якого весь дохід має піти на будову згаданого Дому.

ШКАГО, ІЛЛ.

З націоналістичного руху.

Дня 7 березня ц. р. шिकाгівська українська націоналістична колонія мала нагоду зустрітись у себе визначних гостей, проф. А. А. Грановського зі Сейнт Пол і представника ПУН з „Европи“ О. Гривіського. Точно о 3 год. пополудні простора саяла була заповнена по береги. Інженієр С. Куропась, голова Округної Управи ОДВУ в Шикаго отворив збори і представив зібраним гостям, яких привітали привітальні рясними оплесками. Відтак як першого бесідника покликвав пресідник голову ІЛЛ. ОДВУ проф. Грановського, який дав дуже гарний і поучаючий доклад на тему „Чому ми є націоналістами“. В своїм глибоко передуманім докладі прелегент пояснив, що все, що на світі жие, має свої закони, яким мусить повинуватися. Головним законом всяких живучих істот є це, що вони мусять боротися за своє існування. І так само, як кожна істота мусить боротися за своє існування, так само нарід, коли хоче жити окремим життям, мусить боротися за свою заможність. Дальше шановний бесідник зясував якими способами вороги стараняться знищити наш нарід і його багання своєї самостійности. В першій мірі вони хочуть знищити провідну верству у тім

переконанні, що з рештою населення вони вже легко дадуть собі раду. Організація Українських Націоналістів старається заобогіти цюмоу нищенню українських самостійницьких стремлень і проти ворожої сили старається витворити свою власну, підпольну силу.

По проф. Грановським забрав слово дел. О. Гривіський. В першій мірі він передав привіт від Проводу Українських Націоналістів; він представив, чи може бути що краще над те, як праця для своєї нації. Він говорив як націоналістична ідея захопила найширший український загаль, як витворила героїзм та відродила старого українського агресивного, козацького духа. Гепер цього духа несила вбити ніяка ворожа сила.

По добр. Гривіським забрав слово голова 2-го відділу ОДВУ „Синів України“, та вітаючи гостей, закликав членство ди дисципліни та льояльности до Центральної Управи ОДВУ і до ПУН.

По відчитях, Округна Управа, разом з „Дочками України“ устроїли прийяття для гостей. Тостмайстром був голова Округної Управи інж. С. Куропась. Підчас вечері було багато привітів і промов, де покликнувано до слова членів 2-го і 46 відділу ОДВУ, членів „Дочок України“ і Молодих Націоналістів обох відділів, членів Округної Управи Молодих Націоналістів та редакції їх органі „Тризуб“.

Дальші організаційні збори відбулися округні збори й управ всіх відділів в Шикаго. На цих зборах ухвалено низку резолюцій й намічено план дальшої праці. В четвер відбулись збори і відчит в 46 відділі.

Підчас прийяття гостей Норт Сайд, переведено збірку де жертвували слідуочі: д-р І. Смух \$10, інж. С. Куропась \$2; по \$1: П. Кулиняк, І. Півнідо, Г. Семочко, І. Савчик, І. Стефанюк, В. Лояк, І. Когут, С. Кіняк, І. Карпа, А. Боднарчук, Д. Поладок, М. Маринів, І. Курко, А. Крапаняк, проф. А. А. Грановський, П. Жовнірчак, Г. Боднарчук, Д. Забняк, пані Когут, П. Мельник, Ф. Ваєніць, львівський, Т. Шпікула, О. Дутчак, В. Паньків, Н. Кордик, М. Рошко, пані Булка, Т. Карпінський, М. Леськів, П. Костерка, пані Карпінська; по 50 ц. зложили: В. Великий, Н. Мотлюк, М. Сеньчук, П. Сеньків, пані Падола; \$1.50 дав п. Д. Гаврилюк. Це є жертводавці з Норт Сайд.

Відділ 47-миї з Генсон Парку, жертвував по \$1: П. Дідик, В. Тимчук, Ю. Куць, М. Ріва, пані Дідик, пані Івасчук, пані Крайс, В. Дідик. Дрібними датками було \$2.10.

Відділ 46-тиї з Савт Сайд зложив \$2: П. Жовнірчак, А. Олешко; по \$1: М. Гриняшин, С. Брудний, М. Гіряк, Ю. Криль, М. Магдаляк, І. Побуцький, Др. Дирбава, В. Савчин, С. Ментус, А. Максимюк, І. Когут, П. Дідик, А. Крупаняк, М. Урбан, П. Пуцило, Н. Гуменик, С. Ягело, І. Ларсон, С. Куропась, Р. Смух, о-д-р Ковальський, С. Шумовський. Дрібних жертв було \$1.10.

Разом виказ жертв слідуочі: Норт Сайд \$47, Генсон Парк \$10.10, Савт Сайд \$27.10. Разом \$84.20 Решту добавила Округна Управа, так що виласло на визвольну боротьбу через „Обеднання“ \$100.

За Округну Управу в Шикаго: Степан Куропась, голова; Г. Семочко, рек. секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляємо, що похорон бл. л. Анни Бих, відбується у вівторок рано, дня 30-го березня, а не в понеділок, як було подано в пошмертній оповістці Товариством Дністер, від 361 У. Н. Союзу.

ПРОТОКОЛ

СЕМОГО КОНГРЕСУ „ОБЕДНАННЯ“

Семий Конгрес „Обеднання Українських Організацій в Америці“ відбувся дня 20 грудня 1936. р. в готелі Пенсильванія в Нью-Йорку.

ПО ПЕРЕРВІ:

Дальші наради почалися в год. 3 полоудні. Відчитано низку привітів як також вимінене грошеві послілки, які надіслали різні українські організації з нагоди Конгресу. В тому часі, д-р С. Демидчук від імені верифікаційної комісії заявив, що на Конгресі є 112 делегатів, які заступають 98 різних організацій, а крім того ще 26 гостей.

5) РЕФЕРАТИ:

а) Українська молодь в Америці:

1) Ст. Шумейко: Що вона собою уявляє та куди прямує? (Гляди „Українськ Вікні“ ч. 52 з 1936). Після виголошення реферату, проваджено дискусію. Е. Лисенко заявив, що не є згідний з тим, щоб ставити перед українсько-американською молоддю таку ділему: „Україна-Америка“. Твердить, що молоді повинні брати живу участь у виволоненні України та при тому бути вірними синями Америки. Реф. Шумейко відповідає, що фактично він не ставить ділеми в такій формі. Він теж каже, що молоді повинні брати участь в українській житті. Це самозрозуміле. Але не треба забувати, що вона виростає на американському ґрунті. Тому треба числитись з реальним життям. Д-р Демидчук твердить, що треба брати молодь такою, якою вона є. Треба запроягти її до праці над відбудовою Української Держави. Але не всі ідеї, що приходять із старого краю, є добрими. Наприклад ліві. Тож треба ці ідеї, що надходять міжно фільтрувати. Дел. Семенина говорить, що українська молодь тут тісно звязана з Америкою. І саме з тим фактом числився цілком слушно й прелегент. Адв. Пізнак твердить, що треба получити український ідеалізм з американським практичним зміслом. Дел. Робертс завважує, що американська система, поступу й цивілізації може багато внести в наше життя, коли ми будемо правильно її розуміти. Дел. Стефанів говорить про працю молоді у Філадельфії („Українськ Кропкі“). Дел. Леськів звертає увагу, що велика частина нашої тут родженої молоді є заангажована в націоналістичному русі й видає навіть свій власний орган „Тризуб“ в Шікаго. Дел. Марішка Боднар говорить, що треба розрізнити молодь, що приїхала з краю та більше вихована в українському дусі, від молоді тут родженої. Говорить, що наша молодь повинна брати більшу участь в американському житті. Адв. Гаврилюк говорить про потребу одного аполітичного українського культурного центру. Адв. Кузьма твердить, що не треба робити різниці між українською й американською стороною життя. Треба змагати творити одно спільне життя: українсько-американське. Дел. д-р О. Клодницький

заявляє, що молодь душа нашої. Треба її відповідно виховувати, щоб мати бажані наслідки. Прелегент Шумейко твердить, що у своїому докладі він повів синтезу двох світоглядів, українського й американського.

2) Ст. Курляк: Молодь про українську мову й школу в Америці. Референт говорив про konieczність української високої школи в Америці. Вимагає, щоб дані стипендії для української університетської молоді, щоб вона мала змогу вчати до цієї школи. Такий курс мігби тривати 3-4 роки та продукував би фахівців від української мови й літератури взагалі. Дел. Гамкало забрала слово в дискусії та видвинула справу українських радіових програм, підчеркуючи їх дуже некорисні впливи на молоді української генерації. Каже, що ці програми цілком невідповідні, та що під покришкою українських програм, які представляються як „громадську справу“, одиниці провадять свої персональні інтереси. Крім того, „Обеднання“ повинно постаратися, щоб ми мали українські малі, словничні книжки. При цьому цитує багато жерел, з яких виходить, що є ще в американських дублікаціях дуже багато баламути щодо української справи.

б) Марія Нагірна: Вржіння з України. (Гляди „Українськ Вікні“, ч. 51, 6, з 1937 р.). П-ла Нагірна була на українських землях в СРСР і в Польщі. Вржіння про що подорож друковані в „Українськ Вікні“. Після того делегати запитували прелегентку про деталі її подорожі, на що вона давала влучні відповіді, твердячи при цьому, що українське життя в старім краю є надзвичайно цікаве. Не зважаючи на ворожі окупації, прелегентка вірить, що українська нація прямує до свого політичного й національного відродження.

в) О. Ревюк: Наші видавництва в будучому. У своїому рефераті говорить про потреби ширення українського друкованого слова українською й англійською мовою. Частину його реферату вже порухувано при нагоді дискусії над потребою української школи та культурних центрів.

В дискусії п-а Боднар твердить, що є неслушні закиди, звернені на адресу „Обеднання“ в справі поширювання українських книжок, тих, що видані англійською мовою, мап і т. п. Твердить, що з практики знає, що наші люди не дуже то локвално купують свою літературу, хочби вона яка була гарна. І молоді теж не дуже то купує і наші англійські видання. П-і Малевич подає дещо про культурну працю в Пітсбурґі, де теж відчувається брак видательських сил і охоти поміж нашими людьми займатися

українськими культурними справами.

П-і А. Вагнер твердить, що всітаки вже видно в молоді певний поступ. Ось прим. в Джерзі Сіті засновано середній курс української мови при університеті, й можна сказати, що він викликає серед молоді зацікавлення. Дел. Свістун пропонує, щоб перевести збірку для молоді. Справа не перейшла, бо представники молоді заявили, що вони не прийшли колектувати гроші, а тільки в загальному зацікавити громадянство з поглядами молоді про працю для української культури. Дел. Пасичник твердить, що „Обеднання“ повинно пильніше зайняти справою школи та уможливити до неї доступ ширшою загалові молоді. Дел. Яремко твердить, що вони впровадили у Філадельфії навчання української мови безплатно, а таке можна завести і в інших містах. Дел. Стефанів говорить про те саме й додає, що „Борд оф Едукейшен“ радо в дій справі допоможе. Дел. Козьмін стверджує, що в Нью-Йорку провадять безплатно курс навчання української мови „Доблю-П-Ей“. Тому треба використовувати теж і такі можливості.

г) Д-р Галан: Як повинна виглядати праця обеднаних народніх сил на місця? Прелегент спійнявся докладно над українським життям у Філадельфії, даючи його за примір іншим містам нашої еміграції. Каже, що до успішної праці є конечною певна централізація організації, щоб вроді центральних комітетів по більших містах. Тоді є можливості громадської контролю, а висліді праці куди більші. Праця таких центральних осередків малаб йти в напрямі пропаганди нашої справи як теж допомоги українському населенню шляхом моральної підтримки чи допомогою при шуканні праці. Крім того, таким чином можна краще зорганізувати громадське життя та недопустити на місцях до різних деморалізаційних виявів, які часто трапляються.

Можна також економічно піднести рівень еміграції, прим. шляхом закладання українських банків, підприємств та т. п. Можна також зайнятися висилкою студентів до краю підчас вакацій, або спроваджуванням студентів з краю. Така вимна дасть змогу як „одним так другим“ пізнати старий край і Америку. Цих справ не можна перевести, бо є великі перешкоди з боку старших політичних організацій, але їх треба усунути. Вносить резолюції відносно своєї програми (також і в справі перепису населення) та в справі обеднання більших українських організацій згорі.

В дискусії брало участь багато делегатів. Дел. Павчак твердить, що відколи почали творитись націоналістичні відділи ОДВУ, від цього часу в громадах запанував загальний спокій. Маючи яну-ціль та програму, націоналісти зуміли усунути деморалізаційні чинники з громад.

г) Адв. Пізнак: Наші політичні змагання в Америці. Референт про можливості економічно-матеріального та

УВАГА!

НЬО ЙОРК, Н. Й.

УВАГА!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПЕТРО АНДРУСІВ

ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ

під числом 92 E. 7th St., New York
ОТВОРЕННЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЧЕТВЕР, 1-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1937, В ГОДИНІ 7-МЬ ВВЕЧІР
Всім привітанням і знайомих просимо до участі. Буде несподіванка для тих, що прийдуть.
Просимо не забути година 7-на ввечером. Адреса:
EUROPEAN RESTAURANT, 92 E. 7th St., BET. AVE. A & 1st AVE.

морального характеру, які дають тісна співпраця з американським політичним світом. Аргументи побирає фактами. Реферат викликає ширшу дискусію.

Після 15-хвинової перерви дел. Мурашко від імені виборчої комісії представляє листу кандидатів до уряду над замітати, піднесеними у звязку з цією листом, дел. Слободяна дає внесок, щоб прийняти листу кандидатів до уряду прийняти. (Бб за, проти нікого). Доповнено її ще шляхом кооптації.

6) ВИБІР НОВОГО УРЯДУ:

Омельян Ревюк — президент, Анна Середова і Микола Мурашко — заступники, д-р Лука Мишуга — рек. секретар, Дмитро Галиччін — фін. секретар, Юлія Павчак — касієр. Контрольна комісія: Михайло Пізнак, Микола Близьченко, Володимир Череватюк. Члени уряду: Микола Данильченко, Марія Бран, Евстахій Кривець, Іван Клок, Петро Драляк, Василь Цілюник, Петро Дубовельчій, Анастасія Вагнер, Марія Малевич, Микола Кисляк, д-р Семен Демидчук. Кооптовані до уряду: С. Курляк, адв. Робертс, Стефанів, Гамкало, адв. Кузьма, С. Галиччійова й О. Яремко.

7) УХВАЛЕННЯ РЕЗОЛЮЦІЙ:

Д-р Л. Мишуга від імені резолюційної комісії відчитує резолюції: загально-українські та політичні, резолюції, що відносяться до визвольної боротьби, загально-культурні та пр. які прийнято. (Гляди „Свобода“ ч. 300 і 301 з 1936 р.).

8) ВНЕСКИ І ЗАПИТИ.

Д-р Мишуга вносить, щоб Конгрес тілав привіт О. Ко-

лосі з нагоди його 40-літньої діяльності, на що Конгрес годиться. П-і Вагнер вносить справу деяких послілок з Джерзі Сіті прямо до краю на інавдів, мотивуючи це бажанням Центрального Комітету дістати почесну грамоту. Д-р Демидчук обговорює справу української участі в світовій виставі, що відбудеться 1939 р. в Нью-Йорку. Цю справу віддану урядові.

Д-р Мишуга подає, що „Обеднання“ одержало листа від д-ра Евгена Петрушевича в справі допомоги обороні Західної України на міжнародній полі. Дел. Вагнер говорить, що дуже задоволений з праці „Обеднання“ й піддає, щоб „Обеднання“ тримало точний рекорд „поодиноких промад“ а свої товариств. Секр. Галиччін відповідає, що коли мово про збірки і жертви, то все це є зареєстроване якнайточніше, а ОДВУ веде ще окремі реколади щодо жертв на визвольну боротьбу. Дел. Мартинюк ставить внесок, щоб „Обеднання“ запротестувало проти надавання українських імісів чужим радіо-станціями, в першу чергу московськими, які подають наші пісні як свої.

Після дискусії інж. Малевич вивав Конгрес відспівати „Ще не вмерла України“. На тім Конгрес закінчено. Конгресом від обідової перерви провадив місто-голова інж. Малевич.

Секретарі Конгресу:
Олена Сивуляк,
Володимир Душник.

Учитель: Що мені можна, Моріц, сказати про Діогена?

Учень: Нічого злого, то був дуже порядний чоловік.

ЗАЙВО
Зовсім зайво вдаватися до знижучого ціну погребника, котрий з власної волі продмує над низькою ціною.
Наші услуги можна дістати таксамо дешево (на ділі дешевше), як в інших, а кожний матиме те розуміння і вдоволення, що дістав услуги найліпшу, яку лише можна дістати.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЧИСЛО УЧЕНИКІВ ШКІЛ.

Щойно видана шкільна статистика Бюром Освіти при Департаменті Внішніх Справ у Вашингтоні, виказує, що звиш 30,600,000 населення Злучених Держав ходило 1933-1934 року на цілденну науку. В додатку деякі з них та інші в числі 421,865 ходили до літніх шкіль, коли 932,000 вписалися до вечірних шкіль, 273,500 на коротко-годинні та продовжаючі курси, а 254,000 на ширші та заочні курси. Після мірила освіти, 23,262,000 було у початкових школах, 6,097,000 в вижчих, а 1,055,000 у високих школах. Яких 89 відсотків тих-шкіль це публичні, а 11 відсотків приватні.

Не зважаючи на ці статистичні дані, пересічний американець покінчив тільки курси початкових шкіль у вижчих школах та каледжах по цілм краю, освітній рівень у Злучених Державах постійно підноситься. Під цю пору, 5,273,000 осіб, або 7 відсотків всього населення звиш 21 літ життя, покінчили або вчилися у каледжах, 5,153,000 покінчили вижчу школу, в 14,285,000 ходили до початкових шкіль. На кожного американського учня припадаю 400 доларів маетку. Весь шкільний маеток у Злучених Державах вносить 12,050,000,000 доларів.

Ф.Л.С.

Пан Курфалюк прийшов до поліції: Чи міг би я говорити з вломником, який вчора вломився був до моєї хати?
Комісар: А навіщо вам?
— Я хотів би від нього довідатися, як він міг увійти до хати, що моя жінка не збудилася?

НА ПРОДАЖ ФАРМА недалеко мене, 36 акрів, без зпаряду, 22 чорної орної землі, а решта ліс. Хата 7-кімна, барня, 2 курники. Недалеко Утеррипа. Ціна \$4,000, \$2,000 готівки, 40 миль від Нью-Йорку. Голоситися до:
MICHAEL HIRMAK,
R. F. D. 4, Box 101-14, Adams Station, New Brunswick, N. J.

ІМПОРТОВАНИ ГРИБИ.
У нас остався великий запас добрих грибів, котрі були продані по \$1.35, а тепер продаємо по \$1.10. Самі шапочки \$1.75, люзіні 85 центів. Вислаємо поштою C. O. D.
RELIABLE MUSHROOM CO.,
94 Rivington St., New York City

УКРАЇНЬКА МОЛОЧАРНЯ
В ДЖЕРЗІ СІТІ
під назвою:
THE GRAND DAIRY FARM PRODUCTS
98 BRIGHT ST., JERSEY CITY, N. J.

ПРОХАЄ УКРАЇНСЬКИХ ГОСПОДИНЬ ЗАМОВЛЯТИ В НАС МОЛОКО І МОЛОЧНІ ВИРОБИ.
Доставляємо молоко і молочні вироби лише першої якості.
Власники Української Молочарні ДМИТРО ВЕНГЕР І ПЕТРО ХАРУЧАК, гарантують чепну обслугу.
Кличте: BERGEN 3-9609.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в негіді рано від 10 до 12.

МИРОН ЛІТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чепна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Ewax 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Полія Український Ундертейкер вяржкє погребамі по ціні тах шпало, як \$150.00. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET,
NEW YORK CITY
Dignified Funerals as low as \$150.00
Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2562.

Причина смутку.
— Ти чого такий сумний, хлопче?
— Бо я втік із дому, щоб не піти до школи, а тепер щойно пригадав собі, що ми сьогодні маємо вільне...

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(141)

Поспішно почав Олд Таймер розв'язувати дроти, якими був спутаний Тарзан. Виконуючи цю роботу він думав також про інші справи, які нервово прошибали його голову. Перше за все його дивувала приязнь Тарзана з малпами і його великий вплив над ними. Це все виглядало на якусь неімовірну казку, на щось майже містичне. Ці малпи були його слугами.

Тепер він був теж певний, що це Тарзан врятував їх перед бєбетами й це він своїми стрілами поклав трупом трьох дикунів, що за ними гналися. Тарзан потвердив його здогад. Він також розказав коротко Олд Таймерові про те, як заломилася під ним тилля, як він впав на землю та як його безпритомного звязали бєбету. Сказав теж, хто його врятував.

Олд Таймер слухав цього уважно, але гадки його раз враз зверталися до Калі Бвану. Нарешті всі дроти були розв'язані. Тарзан сіврився на ноги. Він був зовсім спокійний і немов нічого не сталося, почав розитнувати, де є дівчина. „Я не можу точно сказати де, бо малпа так скоро гнала, що я не міг затамити шпяху“, відповів Олд Таймер.

„Це нічого. Я знайду шлях“, запевнив Тарзан. „Буду йти за слідами Га-Яти. Сліди свіжі, то цілком певно ми по них дійдемо до дівчини“. Ця гадка не зовсім подобалася Олд Таймерові. Йти за слідами — це довга і повільна справа, думав він собі. За той час Калі Бвану може стрінути кесь лишо. Та він не знав ще способів Тарзана.